

Jaume Mateu, president de l'Obra Cultural Balear, comenta l'ofensiva general, a Madrid i a Balears, contra el català.

“El PP ens vol retornar al temps del franquisme”

MIQUEL PAYERAS

L'Obra Cultural Balear compleix cinquanta anys. Com serien les Illes si no hagués existit l'Obra?

—No serien iguals. L'Obra ha fet una feina que el pas del temps posarà en el seu lloc i li farà honor. Allò que l'Obra ha anat fent, allò que ha impulsat, allò que ha forjat és molt. Gràcies a l'Obra es va guanyar la batalla de posar el nom de català a l'Estatut, va impulsar que els partits aprovessin el 1986 —l'any del Congrés de Cultura Catalana celebrat a Palma— la llei de normalització lingüística... La societat illenca sense l'Obra no seria la mateixa quant a llengua i cultura. Estaríem molt pitjor del que estem ara.

—Ara el govern autonòmic, segons l'Obra, ataca el català. Els fundadors

de l'entitat es podien esperar que, si arribaven la democràcia i l'autonomia, tindríem un Govern així?

—Ni els fundadors, ni els seus fills ni ningú. Jo tinc 55 anys i mai no em pensava d'haver de veure quelcom com el que veiem ara a les Illes. Ningú no esperava aquesta regressió, aquest retorn a la barbàrie, aquesta mala fe i aquest odi contra el català.

—És la pitjor època pel català des de la mort del dictador.

—Sí. I per una raó objectiva: és el mateix Govern que hauria de vetllar pel coneixement, ús i promoció del català el que fa tot el possible per no complir aquest requisit legal i per atacar la llengua pròpia. És la primera vegada que passa quelcom així. No conec cap més

lloc del món on passi una cosa semblant. És increïble però passa.

—I ara, a més del govern de Bauzà, tenim també el govern central, amb tot això de la llei Wert.

—És una situació molt complicada. No crec que tot el PP sigui igual. Però és ben cert que el grupuscle extremat, radical, que més influeix a la cúpula del partit, tant a l'estatal com a la balear, és el que marca el pas dels governs conservadors. I així veiem com aquí passa una cosa insòlita: que el president del Govern, el senyor Bauzà, no se sent com a tal, no respecta el càrrec, no vol ser president de l'autogovern balear. Ha trencat amb tot el que ha estat tradicionalment el PP. Recordem que el PP balear va ser sempre receptiu a la gent, la llengua i el país: sota els seus governs s'aprovaren la llei de normalització lingüística i, també, el decret de mínims que assegura com a mínim el 50% en català a l'escola. Ara tot ha canviat amb Bauzà. Ell governa aquí com si fos el batlle de Getafe, un mer satèl·lit de Madrid. A les Illes el govern de Bauzà va fer de banc de proves: aquí es va iniciar tot el que ara el govern de Wert i Mariano Rajoy copien i volen imposar pertot.

—Què cerquen Bauzà, Wert i el PP?

—Retornar a una Espanya homogènia, de cultura i llengua única. És allò que diu la FAES. Espanya és una. És l'Espanya d'Esperanza Aguirre, que diu que Espanya té més de 3.000 anys, i la del ministre d'Afers Estrangers que braveja que Sèneca era espanyol. És gent que sense cap escrúpol fa apologia de la ignorància i de les aberracions històriques i culturals. És una Espanya buida que menysprea l'educació. És l'Espanya, per una altra banda, que vol tornar a ser un país d'elits. On la minoria selecta, ells, controlin el país. La resta, pàries.

—Què hi ha darrere de Wert? Alguns diuen que fins i tot el rei

—No ho sé però està clar que tot el procés català ha provocat una reacció desfermada en contra de tot el que faci olor de Catalunya, incloent-hi —i especialment— la llengua. Per tant, la lluita és intensa en contra, cercant la uniformització. És la voluntat del retorn als temps del franquisme. Per a ells els anys transcorreguts entre la mort de Franco i

avui no existeixen. Ells no han avançat una sola passa. Estan on estaven. I ens hi volen fer tornar a tots. El PP ens vol retornar als temps del franquisme.

—Per què aquests missatges de grup extremistes anticatalanistes, com FAES o a Balears el Círculo Balear, tenen ara tanta influència en el PP?

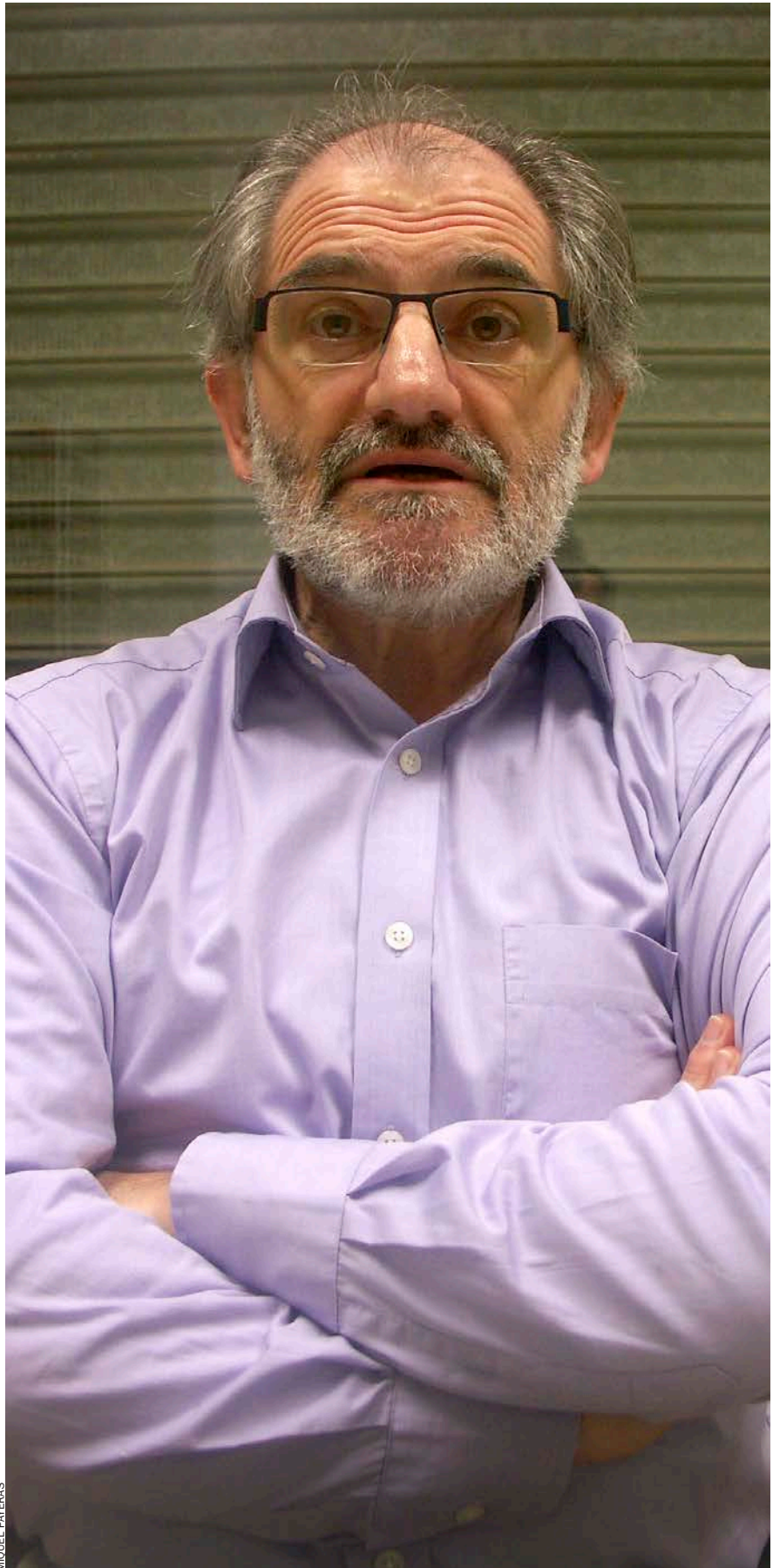
—Crec que és important el context econòmic. La crisi fa que molta gent s'aferra al que veu com a seguretats, idees força, simples i contundents. Ideològicament això ho dona la FAES. És un discurs tancat, uniforme. I aquí a les Illes el Círculo no fa en realitat més que això mateix que la FAES. És un missatge que es repeteix una vegada i una altra, que no canvia i que va quallant entre gent que no té capacitat crítica.

Per un altre costat, també és important ressenyar que el PSOE ha perdut la capacitat d'oposar-se a aquest tsunami ideològic conservador i anticatalanista. El PSOE està tan malament que és incapaç de fer front a l'ofensiva ultra. A més, aquesta ofensiva ens ve multiplicada, pel fet que aquest segment polític i ideològic disposa de mitjans de comunicació digitals, impresos, ràdios, televisions... pràcticament no tenen adversari i dia a dia van llançant el seu missatge únic, tancat, regressiu que va quallant. Són mitjans que tenen darrere *lobbies* econòmics potents, dels quals l'esquerra i el nacionalisme no disposa.

—I tot això qualla en la llei de reforma educativa

—És un exemple d'allò que deia. És amagar la història, racionar la memòria, és el retorn enrere, és la involució. És el retorn a un totalitarisme amagat rere les eleccions. És important atendre al fet que aquesta llei ataca allò que ha funcionat bé a les Illes Balears, al Principat i a Galícia. Ataca el decret de mínims aquí, la immersió a Catalunya... per què? Està clar: perquè ha funcionat. No ho poden consentir. D'aquí ve aquesta llei. És obvi que el sistema dona competència en castellà als al·lots catalans i balears, i gallecs, però els és igual, a Madrid, no els interessa, no poden consentir que hi hagi més llengua que la castellana.

—Per si no bastava, a Balears tenim el decret de trilingüisme i la llei de convivència a l'escola que el PP vol aprovar properament, a més de la

MIQUEL PAYERAS

modificació –el passat juliol– de la llei de funció pública per degradar el català de requisit a mèrit per a accedir a l'administració...

—En efecte, és l'expressa voluntat d'arraconar tant com puguin el català i que només el castellà sigui l'idioma de prestigi, d'ús massiu. Per això primer el treuen de l'administració, dient a la pràctica als funcionaris que no el necessiten; per això introdueixen el castellà a IB3, i per això ataquen el català a l'escola. Volen retornar als temps de Franco, quan les llengües *vernacles* tenien tres hores de classe a la setmana. La resta, la llengua seriosa, de prestigi, era el castellà.

—A Madrid hi ha vertadera obsessió respecte a tot el que sigui català, nacionalisme catalanista... però en canvi no es veu la mateixa actitud envers el nacionalisme basc

—És ben cert. És curiós que dins del nacionalisme catalanista sempre s'ha vist amb simpatia el nacionalisme basc, però no passa igual al contrari. Veiem ara com el PNB es desmarca tant com pot de CiU, i que fins i tot corren rumors que podria pactar amb el PP. Crec que a Madrid saben que el nacionalisme basc té allò que realment vol, que és el concert econòmic, i que no forçarà més. És ver que hi ha Bildu, però per al PNB això del sobiranisme... en fi: no hi creu gaire. És ben ver que a Madrid sempre ha preocupat més el nacionalisme catalanista. Basta veure la impossibilitat constitucional de federació entre autonomies, que és un instrument contra els Països Catalans. I ara aquesta llei de Wert és justament filla d'aquesta irritació que els provoquem des de sempre.

MIQUEL PAYERAS

“Bauzà governa com si fos el batlle de Getafe, un mer satèl·lit de Madrid”

—Davant del panorama que té el català a les Illes Balears, què pot fer l'Obra Cultural?

—No perdre de vista la realitat, que és el que ha fet sempre, i respondre a les necessitats en la mesura de les seves possibilitats. L'Obra sempre ha fet allò que ha pogut fer: cursos de català al començament, impuls a la participació democràtica a finals dels seixanta i setanta, conscienciació a favor de la llengua i cultura als vuitanta, mobilitzacions als noranta i els darrers anys anar eixamplant la xarxa territorial que és molt àmplia i poderosa, a més de sortir al carrer quan ha estat necessari. I a partir d'ara? Doncs crec que cal que l'Obra faci feina per intentar unir esforços de tot el catalanisme que hi ha a les Illes. Des de la

gent de dreta fins a la d'esquerra i, per descomptat, passant per tots els nacionalistes. Hem de fer pinya contra els qui ens volen anorrear. I després també és important que l'Obra renovi el seu discurs. Ha de fer més esment de coses com l'espòli fiscal, que molta gent no entén o no vol veure. Ser espanyols ens costa el 13% del PIB, i ningú no en parla. Això és molt profund i cal parlar-ne.

Finalment, l'Obra ha d'impulsar que la societat illenca assumeixi com a pròpies les institucions. La qual cosa, a hores d'ara, hem de ser sincers, no passa. La majoria de la gent no sent com a pròpies les nostres institucions. És important això perquè, si no ho aconseguim, seguirem a expenses que pugui tornar passar allò que passa ara, que el Govern és una simple sucursal de Madrid, que el Govern va contra la llengua i cultura pròpies i que Madrid reculli doblers d'aquí i no en retorni quasi cap.

—Quin futur espera al català a les Illes?

—Malgrat tot, hem de ser optimistes. Depèn de nosaltres. Hem resistit sempre i ho seguirem fent. Mira: mai no hi havia hagut a Balears tanta mobilització, tanta contestació al carrer i a les escoles –públiques, concertades i la catòlica– com ara, dient que ja n'hi ha prou. Això és el que han aconseguit, ens han mobilitzat. Hem de ser optimistes. No ens podran callar i encara menys ens derrotaran. Mira: l'aposta del PP és retornar al passat, i això no pot ser que la majoria dels ciutadans ho vulgui. Jo estic segur que els ciutadans li ho faran pagar a les urnes.

Miquel Payeras

La seva connexió fàcil, ràpida i segura amb Europa, amb el món.

Barcelona **Europa**

- ◆ El primer port espanyol en tràfic internacional.
- ◆ El port capdavanter de la Mediterrània i del sud d'Europa.
- ◆ El port de creuers núm. 1 d'Europa i el quart del món.
- ◆ El primer port a obtenir la certificació de qualitat ISO 9001.

Una connexió mai vista

Port de Barcelona
www.portdebarcelona.es

Entitat beneficiària del fons de cohesió de la Unió Europea